Årskrönika, Äspö Byamän den 17 november 2001

Veckan efter byastämman när de sista sockerbetorna kördes från byn till jordbergasockerbruk var mild och regnig. Så en kväll strax före julhelgen fanns den, för byborna, så välkände doften av från fabriken inte mer. På bruket hade den sista sockerkristallen kokts fram ur betsaften, fr om nästa betsäsong ska byns betor transporteras till Örtofta sockerbruk, en 110 årig industriepole var till ända.

Man säger att det är ett led i strukturrationaliseringen. Må så vara, men samtidigt försvinner också ytterligare en bit av bondelivets själ. Många är historierna om "bedefolket", traktorer, skenande hästar och "bedetågsstarter". För 50 år sedan, när byalaget hade återuppstått på nytt, togs byns betor upp för hand. För att skörde en areal ungefär så stor som byns totala åkerareal krävdes det ca 200 personer. 25 år senare krävdes det ungefär 20 personer som på var sin traktor med efterföljande enradig tillesköjsmaskin skördade motsvarande areal. Idag strax efter millenniumskiftet sysselsätter samma areal två personer som arbetar i skift på en sexradig, självgående betskördemaskin. Om ytterligare 25 år, från nu räknat, byalagets idag yngsta medlemmar har då nått den aktningsvärda åldern av 50 år, är arbetsåtgången 0,2 personer för skörd av samma areal. Det är en minskning av arbetsinsatsen till en tusendel, under en mansålder, men historierna från den gamla tiden finns ännu kvar.

Luciadagen firades traditionsenligt i en nästan fullsatt kyrka med efterföljande luciakaffe